

HÍVOM A CSALÁDOKAT Áprilisban. Szent Erzsébet évében

Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestestvérek, kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!

Április: Szent Erzsébetről feljegyezték, hogy mindig mosolygott, lényét derű vette körül. Derűs biztonsága Istennel való állandó kapcsolatából fakadt, a nap bármely szakában, bármilyen helyzetben tudott imádkozni. Akkor is egyszerűsége törekedett, amikor gazdag volt, mert nem a birtoklásban kereste örömét, hanem az adakozásban. A mindig még többet birtokolni akaró ember nem lép ki önmaga zárt köréből, magára marad. A mások felé nyitott a kívülről felé indul, kilép önmagából, hogy helyet adjon a másoknak szívében és javaiban. Ebből lesz az igazi öröm.

Találkoztatok-e már olyan Szent Erzsébet ábrázolással, amelyen a Szent mosolyog? Hiába jegyezték fel róla, hogy mindig mosolygott, mi mégis úgy gondoljuk, aki a szenvedőkkel együtt érez, aki folyton csak adakozik, az komor, sőt kissé szigorú arccal jár-kezel, legfeljebb átszellemülten tekint a magasba. Hogyan is lehetett derűs, mosolygós, amikor annyi szenvedés, nehézség és megpróbáltatás jutott neki?

Szent Erzsébet kortársainak vallomásait olvasva mégis egy derűs Erzsébet alakja rajzolódik elénk. Élet-mottójának tekinthetjük az ajkára adott szavakat: nekünk az a dolgunk, hogy vidámmá tegyük az embereket. Felmerül a kérdés: Miből táplálkozik derűje? Sok-sok küzdelmében honnan volt ereje másokat derűssé tenni? Egyértelműen adódik a válasz: Szent Erzsébet eszményképe a Filippi levél Krisztusa: „*aki isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amelyhez mint zsákmányhoz ragaszkodnia kell, hanem kiüresítette önmagát, szolgálai alakot vett fel, és hasonló lett az emberekhez, külsejét tekintve úgy jelent meg, mint egy ember.*” (Fil 2, 6-7) Szent Erzsébet léte ebben a Krisztusban gyökeredzik, az önmagát kiüresítő Jézus Krisztus nyomába szegődik. Derűs könnyedséggel ajándékozza el önmagát férjnek, gyermeknek, elesett embernek. Ebből az önmagát kiüresítő Krisztushoz tartozásból fakad cselekedeteinek könnyedsége, önzetlenségének eleganciája, szépsége. A legendák elbeszélése szerint, amikor az udvarba váratlanul előkelő küldöttség érkezik Szent Erzsébet riadtan veszi észre, hogy az utolsó előkelő ruhadarabját is elajándékozta. Hogy jelenhet meg az ünnepi fogadáson? Nem hozhat szégyent férjére, Krisztushoz fohászodik, legyen segítségére, hogy méltó módon jelenhessen meg. A legendák egyik változatában Krisztus maga ajándékoz ruhát neki, a másik változat szerint Krisztus olyan ragyogóan széppé teszi Erzsébet arcát, hogy mindenki csodálja. A legenda ezzel a képpel fejezi ki, hogy az önzetlenség vonzóvá, széppé teszi az embert.

Korunk eszméje nem az önküresítés, hanem az önmegvalósítás. Hamis ideológiák a másoknak való elköteleződéstől, így a házasságtól is féltik a személy autonómiáját.

A Zsoltáros így fohászodik: „Vizsgálj meg Istenem, és ismerd meg szívemet; tégy próbára és ismerd meg utaimat, lásd, vajon a gonoszok útján járok-e, és vezess az örökkévalóság útján engem.” (Zsolt 139, 23-24) Soroljatok fel példákat az önzés útján járók és az önzetlen szeretetben élők életútjáról!

Az emberek szeretnének derűsen, vidáman, örömben élni, de nehezen találnak rá a nyitjára: mi tehetné őket vidámmá? A legtöbben úgy gondolják, hogy minél többet birtokolnak, annál kevesebb lesz a gondjuk, annál inkább derűssé válnak. Mások hajszojják az élvezeteket, azt hiszik, hogy az állandó élvezet állandó örömet ad. Vannak,

akik hatalomra törnek, úgy gondolják, ha legalább egy lépcsőfokkal magasabbra jutnak, mint környezetük, akkor nekik jut a több öröm is. Jézus erről másként beszél: „*Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mintha valaki életét adja barátaiért* (Jn 15, 13), ... *életemet ... senki sem veszi el tőlem: én adom oda magamtól* (Jn 10, 18) ... *Azért mondtam nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömtök teljes legyen.*” (Jn 15, 11)

Jézus tovább fűzi gondolatait: „*Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.*” (Jn 15, 12) Jézusnak erről a szeretetéről elmélkedik XVI Benedek pápa nagybőjti üzenetében. Jézus egyszerre szeret minket önmagát adó szeretettel, agapéval, és irántunk vágyakozó szeretettel, érosszal. Erzsébetben is meg volt ez a kétirányú szeretet. Miközben a felnőtt ember próbál úgy szeretni, ahogy Krisztus szeret minket, felelőssége gyermekeit is elvezetni ugyanerre a szeretetre. Hiányos az a nevelés, ahol a gyermek csak azt tapasztalja meg, milyen jó kapni, de nem születik meg benne az élmény, milyen boldogító adni. Veszélyes, egyoldalúságot hordozó nevelési elv: adjunk meg a gyermeknek mindent, amit kíván. „*Legyen ... minden keresztény számára megújuló tapasztalat Isten szeretetéről, amelyet Krisztusban ajándékozott nekünk, és amelyet nekünk is minden nap tovább kell ajándékoznunk felebarátunknak, főleg a szenvedőknek és rászorulóknak.*” (XVI Benedek pápa nagybőjti üzenete 2007)

„*Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket.*” (Jn 15, 12) Mennyire igaznak bizonyul ez a tanítás a családban és a gyermeknevelésben is! Akit szeretünk, annak olyan „parancsokat” adunk, amelyek a javát szolgálják. Az a nevelési elv, amely a parancsot ki akarja küszöbölni a gyermek életéből, és mindent belátására, saját elhatározására akar bízni, végső soron a szeretetet teszi zárójelbe, azaz azt a tényezőt, amely nélkül nem lehet örömet találni. A gyermeknek nem nehéz megfogadni szülei parancsait, ha megtapasztalja szülei szeretetét. Ha szeretjük azt, aki nekünk „parancsol”, készséggel megtesszük a parancsait, még akkor is, ha ez nehezünkre esik, vagy ha némelyik parancs okát-értelmét nem értjük.

„*Az az én parancsom, **Hogy neveltek téged, hogyan nevelsz te? Milyen tapasztalataid vannak a mindent megengedő, ill. a követelményeket támasztó nevelésről? Hogy segíted gyermekeidet, unokáidat, az önzetlenségre, szeretetre?***”

Egy öregedő férj és apa panaszolta: már semmiben sincs öröme; egész eddigi életében azon fáradt, hogy a családnak mindene meglegyen, most már itt az ideje, hogy magával törődjön, a maga örömét, kényelmét keresse. Aki így gondolkodik, azzal nehéz megértetni, hogy elgondolása zsákutca. Minden önmagunk felé fordulás csak a keserűséget fokozza. Bármit birtokba veszünk, bármilyen javakat szerzünk meg, még mindig lesz, amit szeretnénk megszerezni, ami hiányzik nekünk, így örömünk sohasem lesz teljes.

Azok a házaspárok élnek derűs örömben, akik kölcsönösen egymásnak, és egyként másoknak ajándékozzák magukat. Erről szól Eötvös József is a Karthausi c. regényében: „Szeressetek! e nagy világon csak egy van, mi valóban boldogít: szívetek; csak benne keressétek örömeiteket. ... csak az önösnek nincs vigasztalása e földön.”

Elevenítsetek fel találkozásokat önzetlenségből fakadóan boldog öregekkel, nagyszülőkkel.

Hívom a családokat, éljenek a kölcsönös ajándékozás derűjében!

Bíró László
a MKPK családreferens püspöke,
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke